

# XÂY DỰNG VÀ THỰC HIỆN CHUẨN MỰC VĂN HÓA CHÍNH TRỊ: TRƯỜNG HỢP THÀNH PHỐ THỦ ĐỨC - THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

★ NGUYỄN THỊ QUỲNH NHƯ

★ PHAN HOÀNG NGỌC ANH

*Học viện Chính trị khu vực II*

● **Tóm tắt:** Với vị trí là một trong những trung tâm kinh tế, chính trị, văn hóa lớn của Thành phố Hồ Chí Minh, thành phố Thủ Đức là mô hình kiểu mẫu “thành phố trong lòng thành phố”, đã và đang trong tiến trình phấn đấu hoàn thành được những mục tiêu phát triển về việc xây dựng thành phố thông minh, đô thị hiện đại, nghĩa tình. Trong đó, một trong những nhiệm vụ quan trọng hàng đầu là xây dựng và thực hiện chuẩn mực văn hóa chính trị.

● **Từ khoá:** Chuẩn mực; văn hoá; chính trị; Thành phố Hồ Chí Minh.

## 1. Một số vấn đề lý luận về chuẩn mực văn hóa chính trị

### (1) Một số khái niệm liên quan

*Quan niệm về văn hóa:*

Hiện nay vẫn đang còn có nhiều định nghĩa về văn hóa, bởi lẽ văn hóa là sản phẩm do lao động của con người tạo ra mà hoạt động lao động của con người rất đa dạng, thuộc nhiều lĩnh vực khác nhau.

Năm 1940, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã viết: “Vì lẽ sinh tồn cũng như mục đích của cuộc sống, loài người mới sáng tạo và phát minh ra ngôn ngữ, chữ viết, đạo đức, pháp luật, khoa học, tôn giáo, văn học, nghệ thuật, những công cụ cho sinh hoạt hằng ngày về ăn, mặc, ở và các phương thức sử dụng. Toàn bộ những sáng tạo và phát minh đó tức là văn hóa. Văn hóa là sự

tổng hợp của mọi phương thức sinh hoạt cùng với biểu hiện của nó mà loài người đã sản sinh ra nhằm thích ứng những nhu cầu đời sống và đòi hỏi của sự sinh tồn”<sup>(1)</sup>.

Sau này, Nguyên Tổng Giám đốc UNESCO Fderco Mayord (1986), nhân dịp phát động “Thập kỷ thế giới phát triển vì văn hóa” đã định nghĩa: “Văn hóa là tổng thể sống động của các hoạt động sáng tạo trong quá khứ và trong hiện tại. Qua các thế kỷ, hoạt động sáng tạo ấy đã hình thành nên một hệ thống các giá trị, các truyền thống và thị hiếu - những yếu tố xác định đặc tính riêng của mỗi dân tộc”<sup>(2)</sup>.

Trên cơ sở của các quan niệm về văn hóa khác nhau, chúng ta có thể khái quát văn hóa thành những đặc trưng sau: Thứ nhất, văn hóa luôn gắn với con người và phản ánh con người

thông qua hoạt động thực tiễn về tinh thần. *Thứ hai*, hoạt động văn hóa là hoạt động sáng tạo khách thể hóa các năng lực bản chất của con người nhằm sản xuất ra các giá trị vật chất và các giá trị tinh thần hướng tới các chuẩn mực chân - thiện - mỹ. *Thứ ba*, văn hóa là một hệ giá trị xã hội vận hành và thẩm thấu vào trong cộng đồng, chi phối và quyết định sự tồn tại và phát triển của cộng đồng xã hội. *Thứ tư*, văn hóa là nhu cầu tất yếu của xã hội, là môi trường sống phát triển của con người. Bởi vậy, sự phát triển văn hóa là yêu cầu thường xuyên của cộng đồng xã hội nhằm để duy trì sự tồn tại và phát triển của cá nhân và cộng đồng xã hội.

*Quan niệm về chính trị, văn hóa chính trị:*

Theo V.I.Lênin (2005), trong chủ nghĩa xã hội: “Chính trị là sự tham gia công việc của nhà nước, là vạch hướng đi cho nhà nước, là việc xác định hình thức, nhiệm vụ của nhà nước”<sup>(3)</sup>. Như thế, chính trị là sự tham gia của nhân dân vào công việc, do đó mọi chính sách, pháp luật phải dựa trên cơ sở ý chí nguyện vọng của đa số người dân trong một quốc gia, dân tộc. Vấn đề cơ bản của Nhà nước là phục vụ đa số nhân dân.

Ngoài ra: “Văn hóa chính trị là tập hợp các giá trị, thái độ, niềm tin được cộng đồng chia sẻ và nó có thể chi phối, định hướng hoạt động của các cá nhân và tổ chức khi các chủ thể này tham gia vào đời sống chính trị”<sup>(4)</sup>. Văn hóa chính trị là “những giá trị, lý tưởng cao đẹp mà con người hướng tới trong hoạt động chính trị, thể hiện ở sự hiểu biết về chính trị, ở trình độ tổ chức hệ

thống quyền lực, ở hành động chính trị theo một chuẩn giá trị xã hội nhất định”<sup>(5)</sup>.

Nghị quyết số 33-NQ/TW ngày 09/6/2014 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XI về “Xây dựng và phát triển văn hóa, con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững đất nước”, đã nêu rõ: “Văn hóa, đạo đức và lối sống lành mạnh phải được thể hiện trước hết trong mọi tổ chức đảng, nhà nước, đoàn thể, trong cán bộ, công chức, viên chức nhà nước, trong từng đảng viên, hội viên. Sự gương mẫu của mỗi cán bộ, đảng viên là yêu cầu quan trọng trong công

tác lãnh đạo của Đảng”<sup>(6)</sup>.

Trong đó, cốt lõi về văn hóa - chính trị là “cần, kiệm, liêm chính”<sup>(7)</sup>.

Như vậy, văn hóa chính trị là tổng thể những giá trị được hình thành trong thực tiễn chính trị, thể hiện nhận thức, lý tưởng - niềm tin chính trị và cách thức tham gia vào đời sống chính trị của các chủ thể,

hướng tới các giá trị phù hợp cho từng điều kiện thực tiễn nhất định, trên cơ sở bảo đảm tiêu chí: chân, thiện, mỹ.

## **(2) Nội dung xây dựng chuẩn mực văn hóa chính trị**

Vấn đề xây dựng văn hóa trong chính trị được Đảng ta và Chủ tịch Hồ Chí Minh quan tâm từ rất sớm. Trong Đề cương về văn hóa Việt Nam do Tổng Bí thư Trường Chinh soạn thảo năm 1943, Đảng ta đã khẳng định: “Mặt trận văn hóa là một trong ba mặt trận (kinh tế, chính trị, văn hóa) ở đó người cộng sản phải hoạt động”.

Đến Nghị quyết Trung ương 9 khóa XI (Nghị quyết số 33-NQ/TW), lần đầu tiên Đảng ta đề

cập đến vấn đề xây dựng văn hóa trong chính trị một cách rõ nét nhất với mục tiêu cụ thể là “Xây dựng văn hóa trong hệ thống chính trị, trong từng cộng đồng làng, bản, khu phố, cơ quan, đơn vị, doanh nghiệp và mỗi gia đình” và được tách thành một nhiệm vụ riêng, đó là: “Chú trọng chăm lo xây dựng văn hóa trong Đảng, trong các cơ quan nhà nước và các đoàn thể; coi đây là nhân tố quan trọng để xây dựng hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh. Trong đó, trọng tâm là xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức có phẩm chất đạo đức, tận tụy, hết lòng phụng sự Tổ quốc, phục vụ Nhân dân, gắn bó máu thịt với Nhân dân; có ý thức thượng tôn pháp luật, dân chủ đi đôi với kỷ luật, kỷ cương; tự do cá nhân gắn với trách nhiệm xã hội và nghĩa vụ công dân. Ngăn chặn, đẩy lùi tình trạng suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống trong một bộ phận cán bộ, công chức, đảng viên”<sup>(8)</sup>. Đây là sự nhận thức sâu sắc của Đảng về mối quan hệ giữa văn hóa với các lĩnh vực của đời sống xã hội, nhất là trong chính trị và kinh tế, một thành tựu lý luận có ý nghĩa to lớn trong chỉ đạo thực tiễn của Đảng ta thời kỳ đổi mới toàn diện đất nước.

Chuẩn mực văn hóa là các giá trị, nguyên tắc và quy tắc hành xử được xã hội chấp nhận và tuân thủ. Chuẩn mực này giúp điều chỉnh hành vi của các cá nhân và tập thể, bảo đảm sự hài hòa và ổn định trong xã hội. Chuẩn mực văn hóa được hình thành từ thực tiễn xã hội, từ truyền thống và tập quán, từ luật pháp và các quy định của Nhà nước. Đại hội XIII của Đảng xác định phải chú trọng “Xây dựng và thực hiện các chuẩn mực văn hóa trong lãnh đạo, quản lý”<sup>(9)</sup>, tức là xây dựng văn hóa trong chính trị của đảng lãnh đạo.

Riêng thành phố Thủ Đức, việc xây dựng chuẩn mực văn hóa chính trị được triển khai gắn với việc đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng

đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh. Theo đó, xây dựng chuẩn mực văn hóa trong chính trị cho đội ngũ cán bộ lãnh đạo, công chức hướng đến những giá trị, những chuẩn mực và những quy tắc ứng xử chính trị có lý có tình.

## **2. Thực tiễn xây dựng và thực hiện chuẩn mực văn hóa chính trị ở thành phố Thủ Đức**

Thành phố Thủ Đức là thành phố trực thuộc Thành phố Hồ Chí Minh, được thành lập vào ngày 01/01/2021, theo Nghị quyết số 1111/NQ-UBTVQH14, ngày 09/12/2020 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội về việc sắp xếp các đơn vị hành chính cấp huyện, cấp xã, trên cơ sở sáp nhập 03 Quận (Quận 2, Quận 9 và Quận Thủ Đức). Thành phố Thủ Đức có vị trí quan trọng trong vùng kinh tế trọng điểm phía Nam, là đầu mối của các tuyến giao thông huyết mạch giữa Thành phố Hồ Chí Minh với các tỉnh Đông Nam Bộ; giữ vai trò hạt nhân sáng tạo, trở thành khu vực dẫn dắt kinh tế, với mũi nhọn là ngành kinh tế tri thức, trung tâm đổi mới sáng tạo, trung tâm giáo dục đại học, trung tâm tài chính, thúc đẩy sự phát triển của Thành phố Hồ Chí Minh và liên kết, hỗ trợ các đô thị trong vùng cùng phát triển.

### **(1) Các thành tựu chính**

Trong thời gian qua, Ủy ban nhân dân thành phố Thủ Đức luôn chú trọng xây dựng chuẩn mực văn hóa trong chính trị cho đội ngũ cán bộ công chức trên địa bàn.

*Một là, xây dựng cơ sở pháp lý để thực hiện chuẩn mực văn hóa chính trị.*

Thực hiện Quyết định số 1847/QĐ-TTg và chỉ đạo của Ủy ban nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh, Ủy ban nhân dân thành phố Thủ Đức đã kịp thời ban hành Kế hoạch số 408/KH-UBND ngày 12/9/2022 về triển khai, thực hiện Đề án đẩy mạnh cải cách chế độ công vụ, công chức của Thành phố Hồ Chí Minh giai đoạn 2022 - 2027 trên địa bàn thành phố Thủ Đức

nhằm triển khai thực hiện tại cơ quan, đơn vị theo đúng tinh thần chỉ đạo của Ủy ban nhân dân thành phố. Theo đó, trong quá trình thực thi công vụ, lãnh đạo các cơ quan, đơn vị chỉ đạo, thường xuyên kiểm tra, nhắc nhở cán bộ công chức bảo đảm đúng quy định.

Các cơ quan, đơn vị ban hành các quy chế tổ chức và hoạt động công vụ của cán bộ công chức tại đơn vị mình. Đặc biệt, cán bộ công chức trong quá trình thực thi công vụ, tuân thủ nguyên tắc làm việc được quy định trong Điều 2, Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Tổ chức Chính phủ và Luật Tổ chức chính quyền địa phương (2019). Theo đó, khi thực hiện nhiệm vụ, công vụ, cán bộ công chức luôn ý thức rõ về chức trách, bổn phận của bản thân, ngày càng nghiêm túc, trách nhiệm.

*Hai là, xây dựng và thực hiện chuẩn mực giá trị về tri thức và sự giác ngộ mục tiêu, lý tưởng chính trị của cán bộ chính trị.*

Đó là nhận thức đúng đắn, sâu sắc chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối chính trị của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, truyền thống văn hóa chính trị Việt Nam; sự giác ngộ mục tiêu, nhiệm vụ cách mạng, mục tiêu, lý tưởng chức năng, nhiệm vụ của đơn vị; hiểu biết sâu sắc nhiệm vụ công tác đảng, công tác chính trị, nguyên tắc xây dựng Đảng.

Đối với nội dung văn hoá ứng xử công vụ, thành phố Thủ Đức đã chỉ đạo ban hành quy tắc ứng xử của cán bộ công chức trong các cơ quan, đơn vị bảo đảm tính chuyên nghiệp, trách nhiệm, năng động, liêm chính, minh bạch, hiệu quả trong hoạt động thực thi nhiệm vụ, công vụ, tăng cường kỷ luật, kỷ cương hành chính hướng tới mục tiêu nâng cao văn hóa công vụ, góp phần hình thành phong cách ứng xử, lễ lối làm việc chuẩn mực của cán bộ công chức. Cán bộ, công chức thể hiện tính minh bạch trong hoạt động công vụ, tôn

trọng và tận tụy phục vụ nhân dân. Điều này thể hiện rất rõ qua giao tiếp, ứng xử đối với đồng nghiệp; giữa cấp trên với cấp dưới; với người dân/doanh nghiệp. Giao tiếp, ứng xử với người dân trong giải quyết công việc thực hiện “4 xin, 4 luôn”: xin chào, xin lỗi, xin cảm ơn, xin phép; luôn mỉm cười, luôn nhẹ nhàng, luôn lắng nghe, luôn giúp đỡ. Trong giao tiếp, ứng xử với đồng nghiệp, có tinh thần hợp tác, tương trợ trong thực hiện nhiệm vụ, công vụ; không bẻ phái gây mất đoàn kết nội bộ của cơ quan, tổ chức. Trong giao tiếp, ứng xử giữa cấp trên với cấp dưới, đối với lãnh đạo cấp trên, luôn tuân thủ thứ bậc hành chính, phục tùng sự chỉ đạo, điều hành, phân công công việc của cấp trên; không trốn tránh, thoái thác nhiệm vụ; không nịnh bợ lấy lòng vì động cơ không trong sáng. Mỗi quan hệ giữa lãnh đạo với cấp dưới tại các cơ quan, đơn vị được quy định, điều chỉnh bằng văn bản và có tính bắt buộc thực hiện. Cho nên, về cơ bản các cán bộ công chức đều tuân thủ, làm theo sự điều hành của lãnh đạo, hỗ trợ đồng nghiệp cấp dưới, đoàn kết tương trợ trong công tác. Thái độ làm việc nghiêm túc và không có tư tưởng chống đối. Cán bộ lãnh đạo, quản lý có ứng xử phù hợp, giải quyết hài hòa mỗi quan hệ trong cơ quan, đơn vị, thiết lập những tiêu chuẩn, quy định phù hợp với từng nhóm cán bộ công chức, tạo cho cấp dưới tâm lý thoải mái khi làm việc, phát huy tối đa năng lực của cấp dưới trong hoạt động công vụ.

Bên cạnh đó, thành phố cũng luôn chú trọng xây dựng đạo đức, lối sống của cán bộ công chức trên địa bàn. Xuất phát điểm của mỗi người trước khi trở thành cán bộ công chức là khác nhau. Có người trưởng thành từ cơ sở, có người được thông qua hoạt động điều động, tăng cường theo chế độ luân chuyển cán bộ... Vì vậy, đội ngũ cán bộ công chức có sự phong phú, đa dạng nhất định về kinh nghiệm và vốn sống, tuổi đời, khả năng tự

nhìn nhận và đánh giá về bản thân được khẳng định rõ ràng khi đã thực hiện các hoạt động quản lý, lãnh đạo, được tu dưỡng và rèn luyện trong thực tiễn hoạt động chính trị. Theo đó, trong quá trình thực thi hoạt động công vụ, họ có khả năng nhìn nhận và đánh giá các vấn đề phát sinh từ thực tiễn cuộc sống một cách tương đối khách quan, toàn diện, có năng lực xử lý tình huống đa dạng, phù hợp với nguyện vọng, nhu cầu, bảo đảm các quyền và lợi ích hợp pháp của nhân dân.

Thực hiện Quy định số 101-QĐ/TW ngày 07/6/2021 của Ban Bí thư về trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên nhất là cán bộ lãnh đạo chủ chốt các cấp, Nghị định số 157/2007/NĐ-CP ngày 27/10/2007 của Chính phủ quy định về chế độ trách nhiệm của người đứng đầu cơ quan, tổ chức, đơn vị của Nhà nước trong thi hành công vụ, lãnh đạo Ủy ban nhân dân thành phố Thủ Đức cùng các cơ quan, đơn vị đều gương mẫu và nghiêm chỉnh chấp hành đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước và chỉ đạo của cấp trên; đa số tổ chức, điều hành cơ quan, đơn vị thực hiện đúng chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn, có chất lượng, đúng thời hạn, đạt hiệu quả cao trong từng nhiệm vụ cụ thể và đúng thời hạn được giao. Cán bộ, công chức không sử dụng đồ uống có cồn trong thời gian làm việc; tuân thủ kỷ luật phát ngôn; tuân thủ chuẩn mực đạo đức gia đình và xã hội, thuần phong mỹ tục, truyền thống văn hóa tốt đẹp của dân tộc; không mê tín dị đoan và có những hành vi phản cảm khi tham gia lễ hội. Tăng cường chỉ đạo đẩy mạnh thực hiện học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh gắn với việc thực hiện chức trách, nhiệm vụ được giao. Lãnh đạo, cán bộ công chức, viên chức thành phố đã thực hiện đúng các quy định về quyền và nghĩa vụ của cán bộ công chức quy định tại Luật Cán bộ, công chức, Luật viên chức và Luật Phòng, chống tham nhũng, tuân thủ

các quy tắc ứng xử nơi công sở, có tinh thần trách nhiệm trong thực hiện nhiệm vụ.

*Ba là, tuyên truyền nâng cao nhận thức về việc thực hiện chuẩn mực văn hóa chính trị.*

Cán bộ, công chức đã được tuyên truyền và cam kết thực hiện các nội dung trong Nghị quyết Hội nghị Trung ương 4 về một số vấn đề cấp bách về xây dựng Đảng hiện nay; Nghị quyết Hội nghị lần thứ 4 Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII về tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng; ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ; Chỉ thị số 03-CT/TW ngày 14/5/2011 của Bộ Chính trị về tiếp tục đẩy mạnh việc học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh. Đồng thời, quán triệt Chỉ thị số 05-CT/TW ngày 15/5/2016 của Bộ Chính trị về đẩy mạnh học tập tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh. Định kỳ cuối năm, các cơ quan, đơn vị đều có đánh giá việc thực hiện các nội dung này. Nhìn chung, cán bộ, công chức tại thành phố đều cam kết và thực hiện tốt.

Ngoài ra, các cơ quan, đơn vị đều quán triệt đội ngũ cán bộ công chức tuân thủ kỷ luật phát ngôn, không sử dụng mạng xã hội để khai thác, tuyên truyền các thông tin chưa được kiểm chứng, phiến diện, một chiều ảnh hưởng đến thực thi nhiệm vụ. Cán bộ công chức tuân thủ đạo đức gia đình và xã hội, thuần phong mỹ tục, truyền thống văn hóa tốt đẹp của dân tộc; không mê tín dị đoan và có những hành vi phản cảm khi tham gia lễ hội. Việc thực hiện các nội dung này đều có cam kết và đánh giá cuối năm.

*Bốn là, tiến hành kiểm tra, đánh giá việc thực hiện chuẩn mực văn hóa chính trị trong hệ thống chính trị trên địa bàn.*

Năm 2021, Ủy ban nhân dân thành phố Thủ Đức đã tổ chức sơ kết thực hiện Chỉ thị số 06/CT-UBND ngày 30/6/2020 của Chủ tịch Ủy ban

nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh về tăng cường hiệu quả thi hành trách nhiệm của người đứng đầu cơ quan, tổ chức, đơn vị của Nhà nước và trách nhiệm của mỗi cán bộ công chức, viên chức trong phòng, chống vi phạm pháp luật và tội phạm. Theo đó, hầu hết cán bộ công chức luôn thường xuyên tự học tập, tu dưỡng, rèn luyện đạo đức, tác phong, lối sống của bản thân, thường xuyên học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh. Thực hiện “cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư”; trung thực, giản dị, thẳng thắn, chân thành; không có biểu hiện cơ hội, sống ích kỷ, ganh ghét, đố kỵ; trung thành với Tổ Quốc, với Đảng, tôn trọng nhân dân; phục vụ nhân dân; có ý thức tổ chức kỷ luật nghiêm; tự giác rèn luyện, chống chủ nghĩa cá nhân. Bên cạnh đó, định kỳ hàng năm, mỗi cơ quan, đơn vị đều tiến hành kiểm điểm tự phê bình và phê bình; thực hiện quy trình đánh giá cán bộ công chức một cách công khai, dân chủ để động viên mọi thành phần, mọi lực lượng tham gia, giúp đỡ theo dõi và quản lý cán bộ công chức, bảo đảm và nâng cao đạo đức công vụ của người cán bộ trong quá trình thực thi hoạt động công vụ.

Để tiếp tục phát huy những mặt đã đạt được, đồng thời khắc phục những hạn chế, tồn tại, Ủy ban nhân dân thành phố Thủ Đức đã có văn bản chỉ đạo các cơ quan, đơn vị tăng cường thực hiện các biện pháp, giải pháp thực sự hiệu quả để nâng cao tinh thần trách nhiệm, vai trò nêu gương của người đứng đầu, về rèn luyện đạo đức công vụ, tác phong của cán bộ công chức, viên chức gắn với việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh.

### **(2) Một số hạn chế**

Bên cạnh rất nhiều những tấm gương lãnh đạo, quản lý tận tụy, tâm huyết, tài năng tạo nên nhiều thành tựu trong công tác thực hiện chuẩn mực văn hóa chính trị trên địa bàn thành phố Thủ

Đức, vẫn còn một số cán bộ công chức lợi dụng chức vụ, vị trí công tác để tham nhũng, buông lỏng vai trò lãnh đạo, quản lý làm thất thoát tài sản Nhà nước.

Ngoài ra, năng lực của đội ngũ cán bộ chưa đồng đều, có mặt còn hạn chế. Một bộ phận cán bộ phai nhạt lý tưởng, giảm sút ý chí, làm việc hời hợt, ngại khó, ngại khổ, suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, có biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hoá”.

### **3. Một số khuyến nghị**

Để nâng cao hiệu quả trong xây dựng và thực hiện chuẩn mực văn hóa chính trị ở thành phố Thủ Đức thời gian tới, cần thực hiện đồng bộ, hiệu quả một số giải pháp sau:

#### ***(1) Tăng cường đào tạo bồi dưỡng, nâng cao nhận thức về văn hóa trong chính trị cho đội ngũ cán bộ, công chức trên địa bàn thành phố***

Giáo dục, nâng cao trình độ nhận thức của cán bộ, công chức ở thành phố Thủ Đức về tầm quan trọng, vai trò, ý nghĩa, giá trị của văn hóa trong chính trị, nhất là trong thời kỳ *Đổi mới*, hội nhập quốc tế. Trong đó, tự tu dưỡng, rèn luyện, bồi dưỡng tinh thần yêu nước, đạo đức, lối sống và phát huy tính tích cực chính trị, năng lực hoạt động chính trị, lý tưởng, niềm tin, bản lĩnh chính trị; năng lực tư duy, trí tuệ; đạo đức cách mạng, nguyên suốt đời phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân; cần, kiệm, liêm, chính; nhân, nghĩa, trí, dũng, tín; đặt sự nghiệp cách mạng của Đảng, lợi ích của dân tộc, của nhân dân lên trên hết, trước hết, chống chủ nghĩa cá nhân và các thứ bệnh do chủ nghĩa cá nhân gây ra; thường xuyên tu dưỡng và thực hiện trách nhiệm nêu gương, theo tinh thần Văn kiện đại hội XIII của Đảng: “Khơi dậy tinh thần và ý chí, quyết tâm phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc; dân tộc cường thịnh, trường tồn; phát huy giá trị văn hoá, sức mạnh con người Việt Nam trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc”<sup>(10)</sup>.

Mỗi cán bộ, công chức nâng cao bản lĩnh chính trị; kiên định, vận dụng và phát triển sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, thực hiện nghiêm các nguyên tắc của Đảng; kịp thời tổng kết thực tiễn, phát triển lý luận để đổi mới sáng tạo, chống bảo thủ, trì trệ; đấu tranh kiên quyết với những biểu hiện cơ hội chính trị. Bên cạnh đó, học và làm theo Bác phải gắn với từng vị trí chức trách công việc được giao bởi đây chính là giải pháp cốt lõi để thực hiện nhiệm vụ, trọng tâm là xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên, công chức, có phẩm chất đạo đức, tận tụy, hết lòng phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân, gắn bó máu thịt với nhân dân; có ý thức thượng tôn pháp luật, dân chủ đi đôi với kỷ luật, kỷ cương; tự do cá nhân gắn với trách nhiệm xã hội và nghĩa vụ công dân.

**(2) Thường xuyên phổ biến các chính sách, pháp luật của Nhà nước liên quan đến văn hóa trong chính trị**

Bên cạnh Hiến pháp là Luật Cán bộ, công chức năm 2008, Luật Phòng, chống tham nhũng năm 2005 (sửa đổi, bổ sung năm 2007), Luật Thực hành tiết kiệm, chống lãng phí năm 2005. Các văn bản quy phạm pháp luật như: Quyết định số 129/2007/QĐ-TTg ngày 02/8/2007 của Thủ tướng Chính phủ ban hành Quy chế văn hóa công sở tại các cơ quan hành chính nhà nước; Quyết định số 03/2007/QĐ-BNV ngày 26/20/2007 của Bộ Nội vụ về việc ban hành quy tắc ứng xử của cán bộ, công chức, viên chức làm

việc trong bộ máy chính quyền địa phương; Nghị định số 24/2010/NĐ-CP ngày 15/3/2010 của Chính phủ quy định về tuyển dụng, sử dụng và quản lý công chức; Nghị định số 34/2011/NĐ-CP ngày 17/5/2011 của Chính phủ quy định về xử lý kỷ luật đối với công chức; Quyết định số 64/2007/QĐ-TTg ngày 10/5/2007 của Thủ tướng Chính phủ ban hành Quy chế về việc tặng quà, nhận quà tặng và nộp lại quà tặng của cơ quan, tổ chức, đơn vị có sử dụng ngân sách nhà nước và của cán bộ công chức, viên chức... Đây là những cơ sở pháp lý cho việc điều chỉnh hành vi ứng xử của cán bộ công chức trong thực thi công vụ và đều mang tinh thần, nội dung của văn hóa trong chính trị.

**(3) Tăng cường giáo dục đạo đức, lối sống xã hội chủ nghĩa cho cán bộ, công chức trên địa bàn thành phố**

Đây là nội dung cốt lõi trong văn hóa chính trị.

Nghị quyết Trung ương 4, khóa XIII xác định: “Chú trọng xây dựng Đảng về đạo đức, đề cao trách nhiệm nêu gương, ý thức tự giác tu dưỡng, rèn luyện đạo đức của cán bộ, đảng viên, nhất là cán bộ lãnh đạo, quản lý và người đứng đầu các cấp”<sup>(11)</sup>. Đạo đức là cái gốc của người cách mạng, là cơ sở quan trọng trong cán bộ, công chức nói chung, càng quan trọng với người chủ trì đơn vị về chính trị. Trong điều kiện hiện nay, sự nghiệp cách mạng càng đặt ra việc chăm lo giáo dục cho cán bộ, công chức nhằm làm cho mỗi người kế thừa, phát huy truyền thống tốt đẹp đó. Đặc biệt, trước tác động thời kỳ kinh tế thị trường, vấn đề

**Giáo dục, nâng cao trình độ nhận thức của cán bộ, công chức ở thành phố Thủ Đức về tầm quan trọng, vai trò, ý nghĩa, giá trị của văn hóa trong chính trị, nhất là trong thời kỳ Đổi mới, hội nhập quốc tế. Trong đó, tự tu dưỡng, rèn luyện, bồi dưỡng tinh thần yêu nước, đạo đức, lối sống và phát huy tính tích cực chính trị, năng lực hoạt động chính trị, lý tưởng, niềm tin, bản lĩnh chính trị; năng lực tư duy, trí tuệ; đạo đức cách mạng, nguyện suốt đời phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân.**

kẻ thù đang tấn công người cán bộ ngay từ cái gốc phẩm chất đạo đức, thì việc giáo dục, nâng cao đạo đức đối với người cán bộ là yếu tố không thể thiếu; chỉ có trên nền tảng đạo đức mới làm nên uy tín, sức sống, lời cuốn họ đối với nhân dân, tạo nên năng lực giáo dục cảm hóa, phát huy sức mạnh đoàn kết toàn cơ quan, đơn vị.

Đồng thời, tăng cường tự phê bình và phê bình; bản thân mỗi cán bộ, công chức phải là tấm gương chuẩn mực về phẩm chất đạo đức, lối sống cho xã hội noi theo. Đây chính là giá trị đạo đức trong chính trị, một bộ phận cấu thành quan trọng của văn hóa trong chính trị của họ.

#### ***(4) Xây dựng môi trường văn hóa lành mạnh, thể hiện trình độ phát triển của con người về chân - thiện - mỹ***

Cán bộ, công chức là đối tượng cần phải được quan tâm chăm sóc về đời sống vật chất và tinh thần bởi họ chính là lực lượng chủ đạo để thực hiện nhiệm vụ chính trị của đơn vị, vì vậy mà đơn vị phải là nơi tạo ra và gắn bó các lợi ích của cán bộ công chức để họ được yên tâm công tác, cống hiến. Cần tạo ra môi trường làm việc lành mạnh, mọi thành viên trong tổ chức phải thực sự đoàn kết, gắn bó với nhau, cùng hướng tới việc đạt được mục tiêu của tổ chức. Tạo bầu không khí hòa hợp, bảo đảm hiệu quả công việc, đó chính là quan hệ qua lại giữa mọi người cũng như mức độ thỏa mãn của từng cán bộ, công chức. Cần xác định những tiêu chuẩn về trang thiết bị và điều kiện làm việc cho từng chức danh, bộ phận để có kế hoạch trang bị cho phù hợp, tăng tiện ích, tránh lãng phí. Tạo lập, cải thiện không gian và điều kiện làm việc. Một cảnh quan được thiết kế gắn liền với thiên nhiên một cách phù hợp, những văn phòng làm việc hiện đại, được trang trí gọn gàng, đẹp đẽ, đáp ứng yêu cầu với từng lĩnh vực công việc; những phương tiện, thiết bị công nghệ được trang bị đầy đủ và

đồng bộ... sẽ mang một ý nghĩa rất lớn đối với chất lượng và hiệu quả của việc thực hiện các nhiệm vụ nói chung, đối với hành vi và hoạt động văn hóa trong chính trị nói riêng.

#### ***(5) Tăng cường công tác kiểm tra, giám sát việc thực hiện chuẩn mực văn hóa trong chính trị trên địa bàn thành phố***

Cấp ủy, chính quyền cần tăng cường hơn nữa công tác kiểm tra trong mọi hoạt động của cán bộ, đảng viên công chức nhà nước, có biện pháp xử lý nghiêm đối với mọi hành vi vi phạm pháp luật, nhất là những hành vi vi phạm đạo đức người cán bộ, công chức. Thực hiện tốt các quy định về trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên, nhất là người đứng đầu các cấp cán bộ có chức vụ càng cao càng phải gương mẫu. Nêu gương phải thực sự trở thành một nội dung quan trọng trong phương thức lãnh đạo của Đảng. Coi trọng công tác kiểm tra, giám sát trong Đảng, kết hợp với phát huy vai trò giám sát của báo chí và nhân dân đối với việc thực hiện trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên. Kết hợp giữa giữ vững kỷ luật, kỷ cương của Đảng, đề cao pháp luật của Nhà nước với giáo dục, bồi dưỡng nhân cách, đạo đức cách mạng cho cán bộ, đảng viên. Thực hiện có hiệu quả việc giám sát của các cơ quan dân cử, Mặt trận Tổ quốc, các tổ chức chính trị - xã hội và nhân dân đối với việc tu dưỡng, rèn luyện đạo đức, lối sống của cán bộ, đảng viên, nhất là người đứng đầu và cán bộ chủ chốt. Trên cơ sở đó, kịp thời phê bình những biểu hiện chưa văn hóa đối với nhiệm vụ, công việc được giao hoặc trong quan hệ giữa các thành viên trong tổ chức. Kiên quyết đấu tranh chống chủ nghĩa cá nhân, tệ quan liêu, tham nhũng, lãng phí, lối sống cơ hội, thực dụng, bè phái, nói không đi đôi với làm trong cán bộ, đảng viên.

Tóm lại, nội dung thực hiện chuẩn mực văn hóa chính trị của thành phố Thủ Đức chính là

giá trị về tri thức và sự giác ngộ mục tiêu lý tưởng; giá trị về tình cảm, niềm tin, ý chí chính trị; giá trị về hành vi chính trị của cán bộ, công chức; kết quả việc rèn luyện phẩm chất chính trị, đạo đức, lối sống và thực hiện nhiệm vụ. Nhằm góp phần phát huy giá trị truyền thống văn hóa, thời gian tới, đời sống văn hóa nói

chung, văn hóa chính trị nói riêng ở thành phố Thủ Đức cần tăng cường phát triển lên một tầm cao mới, một trình độ mới đáp ứng yêu cầu của một đô thị thông minh, đổi mới, sáng tạo, tương tác cao; động lực phát triển mới của địa phương, hướng đến thành phố văn minh - hiện đại - nghĩa tình ♦

- (1) Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, Nxb. Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, Tập 3, tr.458.
- (2) Bộ Văn hóa Thông tin và Thể thao (1992), *Thập kỷ thế giới phát triển văn hóa*, tr.23.
- (3) V.I.Lênin (2005), *Toàn tập*, Nxb. Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, Tập 33, tr.404.
- (4) Cao Phan Giang, Vũ Thị Hồng Trang (2021), *Vai trò của văn hóa chính trị đối với kiểm soát quyền lực chính trị*, Tạp chí Lý luận chính trị và truyền thông, ngày 05/8/2021, tại: <https://lyluanchinhtrivatruyenthong.vn>; truy cập ngày 20/8/2024.
- (5) Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh (2019), *Giáo trình Cao cấp lý luận chính trị: Chính trị học*, Nxb. Lý luận chính trị, Hà Nội, tr.89.
- (6), (8) Đảng Cộng sản Việt Nam (2014), Nghị quyết số 33-NQ/TW, ngày 09/6/2014, Hội nghị lần thứ 9 Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa XI) về xây dựng và phát triển văn hóa, con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững đất nước.
- (7) Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, Nxb. Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, Tập 6, tr.115-131.
- (9), (10) Đảng Cộng sản Việt Nam (2021), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, Nxb. Chính trị quốc gia - Sự thật, Tập I, tr.144, tr.46.
- (11) Ban Chấp hành Trung ương Đảng (2021), *Kết luận Hội nghị lần thứ tư Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII về đẩy mạnh xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị; kiên quyết ngăn chặn, đẩy lùi, xử lý nghiêm cán bộ, đảng viên suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hoá*, ngày 29/10/2021.

#### **Tài liệu tham khảo:**

1. Bộ Nội vụ (2007), *Quyết định số 03/2007/QĐ-BNV ngày 26/20/2007 về việc ban hành quy tắc ứng xử của cán bộ, công chức, viên chức làm việc trong bộ máy chính quyền địa phương*.
2. Nguyễn Phú Trọng (2021), “*Ra sức xây dựng, giữ gìn và phát huy những giá trị đặc sắc của nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc*”, Tạp chí Cộng sản điện tử, ngày 24/11/2021, tại: <https://tapchicongsan.org.vn>.
3. Ủy ban nhân dân thành phố Thủ Đức (2022), *Báo cáo số 638/BC-UBND ngày 25/11/2022 về Kết quả triển khai thực hiện Đề án Văn hóa công vụ, cải cách chế độ công vụ theo Quyết định số 2783/QĐ-UBND ngày 01/7/2019*.